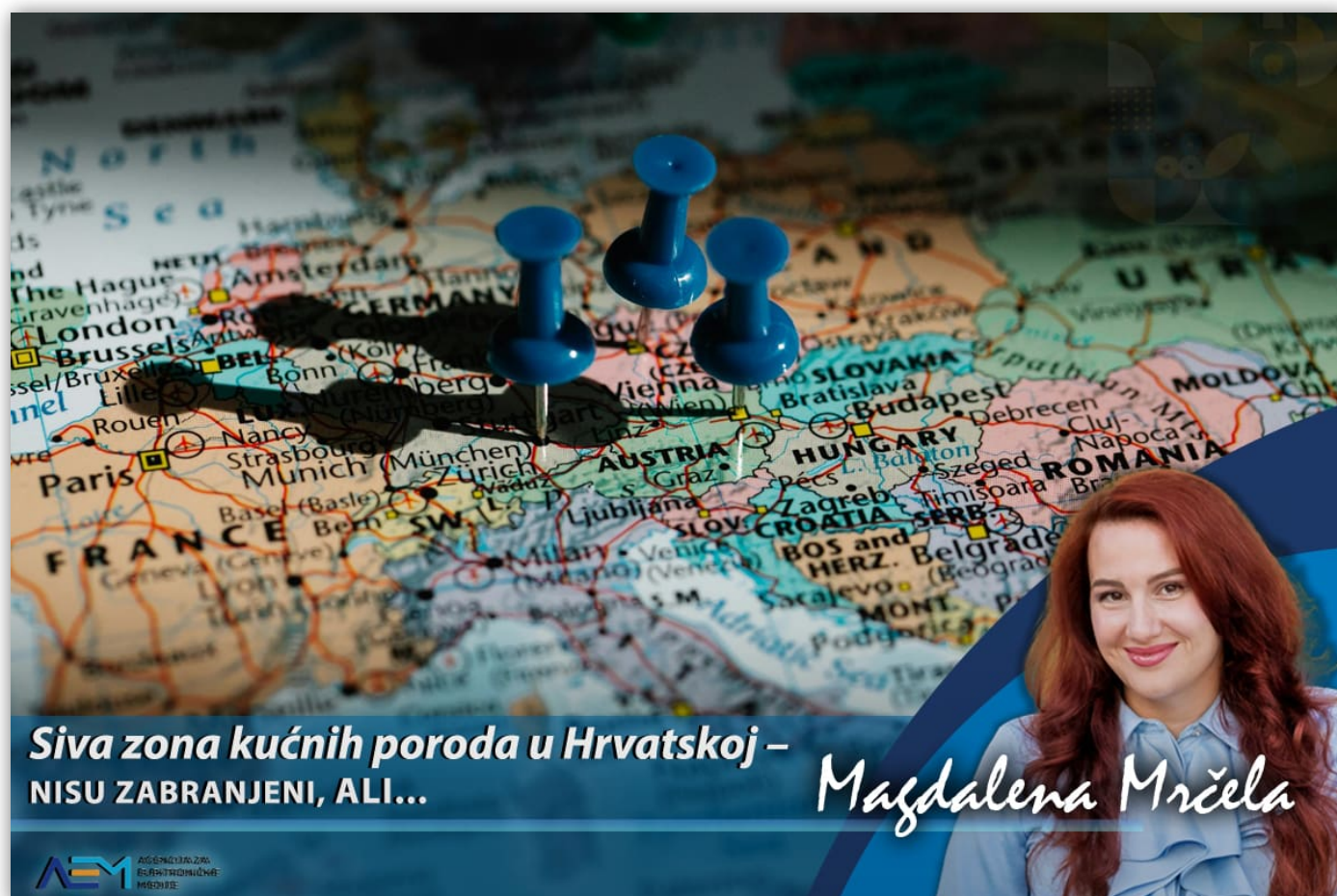

Europa i kućni porodi – Hrvatska je među zemljama pravne sive zone

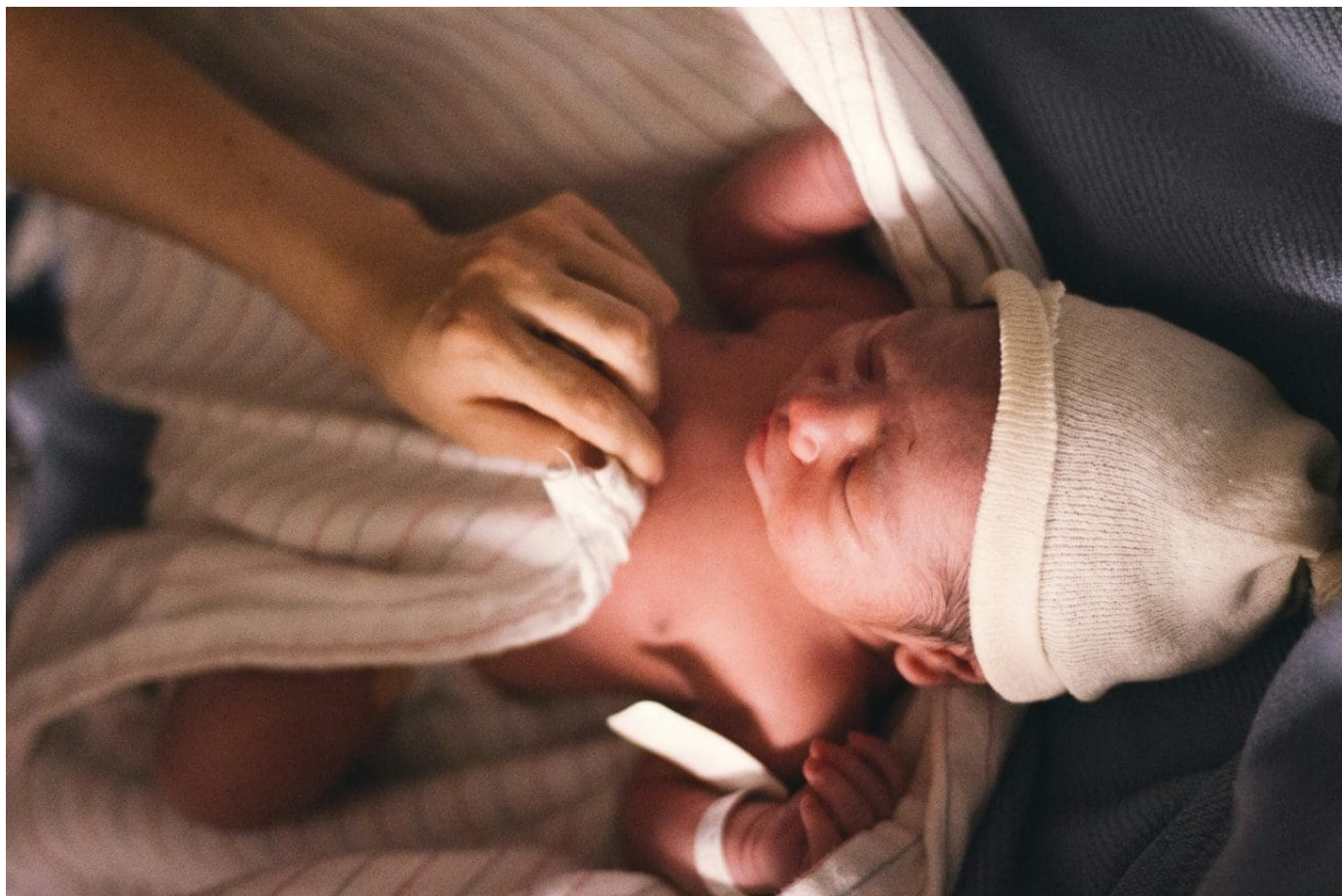
Na razini EU nema jedinstvene obvezujuće politike o kućnim porodima; postoje rezolucije o kvalitetnoj i pristupačnoj perinatalnoj skrbi, ali bez konkretne odluke o mjestu poroda. Nevezano za stav o kućnim porodima, najveći problem hrvatske regulacije upravo je njezina – neregulacija

MAGDALENA MRČELA / Foto: Pexels — 27. listopada 2025. 08:05

U seriji članaka o izostanku regulacije kućnog poroda u Hrvatskoj govorimo o potencijalnim opasnostima do kojih ovakva siva zona dovodi, o sličnostima, razlikama, prednostima i nedostacima bolničkog i kućnog poroda, ali razlozima zbog kojih sve veći broj trudnica razmišlja o alternativama rodilištima. Jedno je od zanimljivih pitanja vezanih za kućne porode pitanje njihova

udjela u ukupnom broju poroda. Iako statistike variraju od zemlje do zemlje, pa čak i među regijama iste zemlje, dostupna istraživanja govore o razmjerno malenom udjelu kućnih poroda. Ujedinjeno Kraljevstvo, primjerice, u posljednjih se 10-ak godina kreće između 2 i 3% kućnih poroda. Osim postotka, zanimljivo je vidjeti da neke zemlje ipak imaju regulacijski okvir (prava, smjernice i preporuke), dok neke, poput Hrvatske i Češke, i dalje tapkaju u magli i čekaju adekvatne rasprave, zaključke i konkretne regulacije kućnih poroda.

Kako se kreću postotci kućnih poroda u Europi?

U istraživanju europskih praksa oko kućnih poroda susreli smo se s problemom koji je bio donekle očekivan – gotovo je nemoguće naći „paneuropske“ podatke o regulaciji i učestalosti kućnih poroda. Brojke se jako razlikuju, uz također očekivano zapažanje da je ukupan broj kućnih poroda u zemljama koje o njima donose relativno jasne podatke razmjerno malen u odnosu na porode u rodilištima i privatnim bolnicama. Najviše se brojke mogu zapaziti u **Nizozemskoj**, gdje je prema nacionalnom registru Perined (preko platforme „De Staat van Volksgezondheid en Zorg“) udio poroda „po mjestu“ službeno praćen; period 2012–2021. pokazuje stalno prisutan segment kućnih poroda, oko 10%, no točna brojka varira po godinama. Niži je postotak u **Ujedinjenom Kraljevstvu**: ONS službeno objavljuje „place of birth“ u godišnjim tablicama („Births... summary tables“ / „Birth

characteristics”). Udio je kućnih poroda uglavnom 2–3% u zadnjem desetljeću, a podaci za 2023./2024. uključuju mjesto poroda kao varijablu. U **Norveškoj** broj kućnih poroda također nije velik, ali ta se zemlja može pohvaliti jasnim nacionalnim smjernicama (Helsedirektoratet) kojima se eksplicitno dopuštaju planirani kućni porod za selektirane, niskorizične trudnice uz definirane kriterije i protokole za transfer. Valja napomenuti da u kućni porod spadaju i neplanirani kućni porodi, primjerice oni kod kojih roditelj naprosto nije na vrijeme stigla na bolnički porod.

Regulacija kućnih poroda – ondje gdje postoje smjernice i protokoli

Jedno od najvažnijih pitanja vezanih za kućni porod u Hrvatskoj pitanje je regulacije. Je li takav porod moguć/omogućen? U praksi se, jasno je, ostvaruje, ali bez jasna dopuštenja ili zabrane, tek uz svijest da hrvatske primalje ne smiju porađati izvan rodilišta. To *de facto* znači da je medicinski asistiran kućni porod u Hrvatskoj nemoguće provesti legalno uz hrvatsku primalju, zbog čega trudnice koje žele roditi kod kuće najčešće pribjegavaju rješenju pozivanja primalje iz susjednih zemalja. O tome do kakvih riskantnih situacija i problema zbog toga može doći već smo pisali u prethodnim člancima.

Međutim, nisu sve europske zemlje u zoni implicitnog ili nikakvog stava i djelovanja vezano za regulaciju kućnih poroda. U **Ujedinjenom Kraljevstvu** NICE intrapartalna skrb preporučuje da se ženama niskog rizika ponudi izbor mjesta poroda (dom, jedinica vođena primaljama ili bolnica) uz protokole za transfer. U praksi je dostupnost timova ipak ponekad ograničena kadrovski, u čemu se očituju lokalne razlike.

U **Norveškoj** smjernice propisuju kriterije selekcije niskog rizika, suradnju primalja s najbližom bolnicom i jasne indikacije za transfer. U Danskoj postoji pravo na kućni porod uz asistenciju , a statistički je udio u 2024. ispod 3%. U **Mađarskoj** je nakon presuda i javne rasprave vladinom uredbom uvedena pozitivna regulacija kojom su postavljena pravila i isključenja za izvaninstitucionalne porode.

Hrvatska i Češka – pravne sive zone

Prema dostupnim podacima, pravno bi se sivim zonama kućnih poroda mogle okarakterizirati Hrvatska i Češka. U Hrvatskoj, kako smo opetovano isticali, kućni porodi nisu eksplicitno zabranjeni, ali nisu ni sustavno regulirani. Hrvatska komora primalja i stručni autori pozivaju na hitno normiranje, osobito nakon recentne tragedije u kojoj je primalja iz Austrije osumnjičena za nesavjesno liječenje pri kojem je preminulo jedno od dvoje blizanaca koje je porađala, a usto i pravne analize ukazuju na obvezu uređenja. U **Češkoj** se u pravnom predmetu pred Europskim sudom za ljudska prava u slučaju *Dubská i Krejzová* presudilo da država nije kršila Konvenciju ograničavanjem pomoći primalja pri kućnim porodima, no podnositeljice zahtjeva istaknule su da je u praksi profesionalna asistencija bila onemogućena pravnim okvirom. Presuda Europskog suda za ljudska prava *Ternovszky protiv Mađarske* (2010.) afirmirala je aspekt prava žene na izbor mjesta poroda u okviru prava na poštovanje privatnog života, što je potaknulo neke zemlje na regulaciju. Već spomenuti predmet *Dubská i Krejzová* u Češkoj pokazuju da Sud ostavlja državama široku marginu prosudbe.

Zaključno, na razini EU nema jedinstvene obvezujuće politike o kućnim porodima; postoje rezolucije o kvalitetnoj i pristupačnoj perinatalnoj skrbi, ali bez konkretne odluke o mjestu poroda. Nevezano za stav o kućnim porodima, najveći problem hrvatske regulacije upravo je njezina – neregulacija. Okvir u kojem nitko nije rekao da se ne smije rađati kod kuće, a izostanak regulacije i podrške sugerira upravo to. Zašto onda ne postoji decidiran stav i smjernice kojih se treba držati? Vjerojatno u ovom trenutku nitko nije spreman preuzeti odgovornost za to osjetljivo pitanje, što ga čini još kompleksnijim.

Doula Una Pašić Gregović o sivoj zoni kućnih poroda: Problem nije kućni porod, problem je manjak regulacije! Država ne podržava žene da rode kako žele roditi i time dovodi u nesigurnost i njih i djecu

Psihologinja Tihana Božo: Tijekom poroda sam se željela osjećati podržano, poštovano i sigurno, a izostanak regulacije kućnog poroda žene dovodi u rizik

Martina Trboglav Podvorac: Tek nas čeka velik posao mijenjanja narativa oko poroda, micanja iz atmosfere straha u povjerenje i stavljanje naglaska na iskustvo žene i bebe

Članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti

Moja reakcija na članak je...

3

Facebook

Twitter

NAPIŠI, DOJAVI, SLIKAJ,
UKAŽI... BUDI DIO NAS.

[UVJETI KORIŠTENJA](#) [PRAVILA O PRIVATNOSTI](#) [PRODAJA I MARKETING](#) [IMPRESSUM](#)
[KONTAKT STRANICA](#) [CJENIK](#) [CJENIK-IZBORI](#)

© 2025 Dalmacija danas. Sva prava pridržana.